

Dr Daniel J. Treier, Przysłówia, sesja 4

Przysłów 30-31, słowa końcowe

© 2024 Daniel Treier i Ted Hildebrandt

To jest dr Daniel J. Treier w swoim nauczaniu na temat Przysłów dla chrześcijańskiego życia. To jest sesja numer cztery, rozdziały 30-31 Księgi Przysłów, słowa końcowe.

W poprzednich dwóch wykładach na temat czytania Przysłów w życiu chrześcijańskim dokonaliśmy przeglądu nauczania moralnego zawartego w Księdze Przysłów pod kątem siedmiu cnót i siedmiu głównych wad, znajdując pokrewieństwo między tymi ramami a głównymi priorytetami Księgi Przysłów.

Powinowactwo nie oznacza całkowitego nakładania się. Co jeszcze oferują przysłowiowe kolekcje? Z pewnością istnieją niezliczone obserwacje dotyczące porządku społecznego, od rodzin, przez przyjaciół, sąsiadów i królów, i omówimy je za chwilę w odniesieniu do Przysłów 30 do 31. Na początek jednak pozostały nacisk na kwestie moralne wymaga dalszego omówienia, ponieważ cnoty i wady odnoszą się do niego jedynie pośrednio, mówiąc i słuchając, co jest niezwykle widoczne w całym tekście.

W Księdze Przysłów mowa działa. Oznacza to, że jesteśmy odpowiedzialni i kształtowani przez praktyki naszych ust i uszu. Skupienie się Księgi Przysłów na aktach mowy jest spójne z szerszym obrazem natury i łaski, który był ukryty w całym omówieniu cnót i wad.

Możemy to tutaj wyraźnie podsumować. Po pierwsze, Księga Przysłów koncentruje się na formacji moralnej, przedstawiając konsekwencje konkretnych czynów oraz sposoby, w jakie odzwierciedlają one i wzmacniają mądrość lub szaleństwo w celu promowania prawego charakteru. Wiara, przynależność i zachowanie są ze sobą zintegrowane, ale Księga Przysłów szczególnie i bezpośrednio odnosi się do mądrości lub szaleństwa wielu zachowań.

Po drugie, Księga Przysłów mówi o zachowaniu, które ma sprzyjać przynależności do społeczności, która boi się Pana. Księga Przysłów realistycznie podchodzi do nieodkupionych prób zmiany zachowania. Ponieważ prawdziwa mądrość zaczyna się i kończy na bojaźni Pańskiej, formacja moralna ostatecznie wiąże się z właściwą wiarą i wymaga łaski odkupienia.

Po trzecie, jednocześnie prawdziwa formacja duchowa wymaga formacji moralnej, ponieważ ludzie dążą do mądrości jako wcielone osoby we wspólnotach. Właściwa wiara nie jest prawdziwą bojaźnią Pana poza przynależnością i zachowaniem. Serce obejmuje całą osobę, a nie tylko wewnętrzny zestaw uczuć.

W przypadku mowy i słuchania, jak zobaczymy, próby mówienia we właściwej ilości i z właściwymi cechami w końcu przerodzą się w częściowo skuteczne zarządzanie sobą, chyba że będziemy się bać Pana, ponieważ nie będziemy w stanie zachować tego, co jest w naszych głowach. serca przed wyskakiwaniem z ust i zamykaniem uszu. Kiedy więc będziemy mówić o aktach mowy, miejmy na uwadze tę perspektywę stworzenia i odkupienia. Częściowa moralność jest możliwa dla pogan, ale pełne dążenie do prawdziwej mądrości jest możliwe dla ludu Bożego jedynie dzięki łasce, która przemienia serce i otwiera uszy.

Po omówieniu w ten sposób aktów mowy, powrócimy do kontekstów społecznych związanych z mądrością zawartą w Księdze Przysłów. Odzwierciedleniem złożonych napięć dotyczących boskiej suwerenności, łaski i ludzkiej wolności w Księdze Przysłów jest rozdział 16 i werset 1. Plany umysłu należą do śmiertelników, ale odpowiedź języka pochodzi od Pana. Zestawienie umysłu i języka sygnalizuje, że ludzki charakter wyraża się w mowie.

Z obfitości serca mówią usta, według Jezusa w Ewangelii Mateusza 12, a splot działań ludzkich i boskich wyraża znaczne napięcie z naszej ograniczonej perspektywy. Ale ostatecznie dzięki Bożej opatrności, z perspektywy Księgi Przysłów, nasze prawdziwe intencje wychodzą na jaw, nawet jeśli spiskujemy inaczej. Oczywiście odpowiedzi innych na naszą mowę również leżą w ostatecznym zakresie Pana.

Powinniśmy planować rozważnie, ale musimy uznać granice ludzkiej kontroli nad wynikami, zarówno społecznymi konsekwencjami naszej mowy, jak i osobistą kontrolą, jaką sprawujemy nad naszymi sercami i sposobem, w jaki kształtują one naszą mowę. Wiele Przysłów utożsamia mowę z roztropnością lub innymi cnotami. Dlatego też niniejsze omówienie może skupić się na dodatkowych kategoriach, które nie wypłynęły jeszcze wyraźnie na powierzchnię w naszym podejściu do różnych cnót i wad.

Pierwszym z nich jest zakaz plotek. 11:13: plotka mówi o zdradzaniu tajemnic, lecz kto jest godny zaufania w duchu, zachowuje ufność. 17:4, złoczyńca słucha warg niegodziwych, a kłamca zwraca uwagę na język złośliwy.

18:8, powtórzone w 26:22, słowa szeptacza są jak pyszne kąski. Schodzą do wewnętrznych części ciała i opis ten nie jest z założenia pozytywny, ale stanowi ostrzeżenie. Zwróć uwagę na charakter tego, kto słucha plotek w tych fragmentach.

Przyznaje się, że wiąże się to z silną pokusą, lecz zamieszanie społeczne jest tak duże, że należy unikać nawet kontaktu ze znaną plotką. Rozdział 20, werset 19. Nawiasem mówiąc, ma to wiele implikacji dla tego, co my, współcześni ludzie, nazywamy mediami społecznościowymi i wiadomościami oraz tego, jak do nich podchodzimy.

Drugim i oczywiście powiązaniem jest zakaz kłamania. Prawdomówne usta trwają wiecznie, ale kłamliwy język trwa tylko chwilę. Rozdział 12, werset 19.

Sprawiedliwy nienawidzi kłamstwa, lecz bezbożni postępują haniebnie i haniebnie. Rozdział 13, werset 5. Listę fragmentów można by ciągnąć dalej. Oprócz porównania długoterminowego sukcesu prawdy i fałszu, Księga Przysłów konfrontuje się z konkretnymi formami kłamstwa.

Po przysłowiu dotyczącym pysznych kawałków plotek z rozdziału 26, wersecie 22, oto następujące wersety. Jak glazura pokrywająca gliniane naczynie, tak gładkie usta mają złe serce. Wróg udaje, że mówi, skrywając w sobie oszustwo.

Gdy wróg mówi łaskawie, nie wierz temu, bo kryje się w nim siedem obrzydliwości. Choć nienawiść jest przykryta podstępem, niegodziwość wroga zostanie ujawniona na zgromadzeniu. Kto kopie dół, wpadnie w niego, a kamień wróci na tego, który go wprawił.

Język kłamliwy nienawidzi swoich ofiar, a usta pochlebne niszczą. Po części przesłanie jest takie, że pochlebstwa donikąd nie zaprowadzą. Natomiast człowiek, który schlebia bliźniemu, zarzuca sieć na swoje kroki.

Rozdział 29, werset 5. Mądrość rodzicielska natomiast chętnie mówi to, co jest niepopularne, zamiast osładzać niewygodną rzeczywistość. Mądrość rodzicielska jest gotowa mówić trudną prawdę. Jednak ten fragment zachęca również osoby podatne na pochlebstwa, aby uważały na prawdziwe intencje mówiącego.

Po trzecie, mowa ma moc. Rozdział 13, werset 17, zły posłaniec przynosi kłopoty, ale wierny wysłannik przynosi uzdrowienie. 15:4 Łagodny język jest drzewem życia, lecz przewrotność w nim łamie ducha.

15:23, udzielenie trafnej odpowiedzi jest dla każdego radością i słowem w porę, jak dobrze jest. 16:24, miłe słowa są jak plaster miodu, słodyczą dla duszy i zdrowiem dla ciała. Jednak 16:27 łajdacy wymyślają zło, a ich mowa jest jak ogień palący.

Jezus podziela realizm Księgi Przysłów na temat mocy mowy, gdy mówi nam, abyśmy nie rzucali pereł przed wieprze. Przysłów 23:9, nie mów do głupca, który będzie gardził jedynie mądrością twoich słów. Zatem mówienie i słuchanie to dwie strony tej samej monety, czyli charakteru.

Siła mowy nie jest magiczna ani automatyczna, jest zakorzeniona w wolności ludzkiego działania jako wyrazu naszego charakteru. Na dłuższą metę zarówno słuchanie, jak i mówienie ujawniają i wzmacniają, kim naprawdę są ludzie, co ma znaczące konsekwencje społeczne. Władza sama w sobie nie jest skorumpowana, ale zepsucie naszej komunikacji ujawnia, jak niebezpieczna może być jej władza.

Po czwarte zatem mowa kształtuje i jest kształtowana przez konteksty społeczne. Jeśli chodzi o dom, rozdział 20, werset 20 mówi, że jeśli przeklniesz ojca lub matkę, twoja lampa zgaśnie w całkowitych ciemnościach. Tymczasem ciągłe kapanie w deszczowy dzień i kłótnia żona są podobne, aby ją powstrzymać, aby powstrzymać wiatr lub chwycić oliwę prawą ręką, rozdział 27, wersety 15 i 16.

Podczas gdy nie można wybrać rodziców, a Księga Przysłów zwykle przejmuje na siebie wierne sprawowanie władzy, przynajmniej ogólnie, w celu pouczenia można starać się unikać wybierania niewłaściwego małżonka. Zatem poza domem, 16:10, natchnione decyzje są na ustach króla. Jego usta nie grzeszą w sądzie.

Jednak jest też miejsce na krytykę polityczną. To mądry król jest przedstawiany jako osoba podejmująca takie decyzje, co staje się oczywiste trzy wersety później, w rozdziale 16, wersecie 13. Prawe wargi są rozkoszą króla i kocha on tych, którzy mówią to, co słuszne.

Mówiąc bardziej ogólnie, cierpliwie można przekonać władcę, a miękki język może połamać kości, 25:15. Taka rada jest właściwa niezależnie od tego, czy król jest mądry – w takim przypadku rada koncentruje się bardziej na tym, jak wnosić mądrość, czy też król jest tyranem – w takim przypadku ostrożność staje się na porządku dziennym. Przysłowia nie są naiwne, jeśli chodzi o siłę mowy i autorytetów.

Jednak pomimo społecznych skutków grzechu ludzkiego jest nadzieja. Słuchając rodziców i innych osób, które mogą podsycać bojaźń Pana, przyjmujemy mądrość i jak wielu we wspólnocie to robi, korzystamy z możliwości szalom. Przysłowia stawiają na pierwszym miejscu charakter.

W programie edukacji ogólnej, moglibyśmy to nazwać, nie trzeba uczyć się metod mówienia, ale nawyków, których należy unikać i które mamy nadzieję kultywować. Wówczas komunikacja może być okazją do osobistej radości i wspólnego zbudowania. Następnie w Księdze Przysłów od 30 do 31 zamyka się nawiasem przysłowiowym zbiory odpowiadające Przypowieściom od 1 do 9. Dwie wyrocznie zawarte w tych rozdziałach najwyraźniej pochodzą spoza Izraela.

Po pierwsze, słowa Agura z 30 wersetu 1. Po drugie, słowa króla Lemuela z 31.1, których nauczył się od swojej matki. Wyrocznie te nie przedstawiają alternatywy dla objawienia Jahwe. Zwróć uwagę na modlitwy Agura w rozdziałach od 31 do 6 i od 7 do 9, wraz z aluzjami do innych ksiąg kanonicznych, które szczegółowo opisał mój przyjaciel Richard Schultz.

Wyrocznie w rzeczywistości podsumowują główne tematy Księgi Przysłów, odnosząc mądrość jeszcze bliżej do kosmosu, społeczności i gospodarstwa domowego jako sfer działalności zarządzanych przez Boga Izraela. W istocie Agur nawołuje do właściwej

znajomości Boga Izraela, która jest istotą pełnego człowieczeństwa. W rozdziale 30, wersecie 2 i 3, dwa wyznania nieadekwatności wprowadzają dwa rodzaje pytań retorycznych: kto i co w wersecie 4. Istnieje tradycja czytania Przysłów 30 w wersecie 4 jako trynitarnego.

Ostatnie pytanie, jak ma na imię on lub jego syn, jak zapewne wiecie, jak to przedstawia New American Standard Bible, drażni chrześcijańskich czytelników w związku z Jezusem Chrystusem, podobnie jak wcześniejsza wzmianka o wznoszeniu i zejściu. Ponadto werseł nawiązuje do wiatru związanego z chrześcijańską tradycją Ducha Świętego. Przede wszystkim syn musi być Izraelem lub jego królem.

O wcieleniu nie można było tego powiedzieć wcześniejszym czytelnikom, z pewnością wiecie. Niemniej jednak werseł ten ukazuje logikę Bożego objawienia, którą ostatecznie wypełni teologia trynitarna. Żaden zwykły człowiek nie może wznieść się, aby zdobyć wiedzę o Bogu, i zejść, aby przekazywać objawienie innym.

Tylko imię Jahwe odpowiada na pytanie, kto jest siłą twórczą stojącą za wszystkim innym? Jednak Izrael został wyjątkowo wybrany do reprezentowania Stwórcy na świecie. I jako boski syn w najpełniejszym tego słowa znaczeniu, Jezus Chrystus wypełni to powołanie w imieniu Izraela. Wyznanie niedoskonałości równoważone jest zatem dwoma biblijnymi kontrargumentami potwierdzającymi Boże objawienie w wersecie 5 i 6. Pierwsza adaptacja biblijna pochodzi z 2 Samuela 22:31 lub Psalmu 18:30, które w bliskim kontekście nawiązują do imienia Jahwe, gdyż kim jest Bóg, jeśli nie Pan? Druga adaptacja biblijna nawiązuje do zakazów zawartych w Księdze Powtórzonego Prawa, zawartych w rozdziale 4 wersecie 2, dotyczących dodawania do objawienia przymierza czysto ludzkich słów.

Podejrzliwość w ludzkie zrozumienie miesza się tutaj z silnym poleganiem na słowie Bożym. Równowaga poetycka staje się jeszcze bardziej wyraźna w kolejnych sekcjach, zwłaszcza biorąc pod uwagę ich znaczne oparcie na liczbach. Odrzucenie fałszywej mowy i chciwości ma swoją słynną kontynuację w wersecie 8 i 9, o których już mówiliśmy.

Zwróć uwagę, jak gorliwie poeta zabiega o prawość moralną w tych sprawach, zgodnie z wersecie 7. Powtarzaniem bogobojnego zadowolenia, o które tu chodzi, jest Modlitwa Pańska. Jeśli wszystko, czego ktoś szuka, to nasz chleb powszedni, to nasza mowa będzie dotyczyć modlitwy, uwielbienia i błagania o przebaczenie, a nie zdobywania władzy za pomocą kłamstw i oszustw. W rozdziale 30 wersecie 10 znajduje się konkretny przykład fałszywej mowy, którą należy odrzucić w odniesieniu do sług.

W wersecie 11 pojawia się kolejny przykład mowy, którą należy odrzucić na temat rodziców, zanim seria werseł łączy ukrytą dumę, która jest problemem zarówno z przemocą werbalną, jak i chciwym uciskiem w wersecie od 12 do 14. W miarę

rozszerzania się tych tematów chciwość i nienasycone pragnienia pojawiają się niepochlebnie jako pijawki w wersetach 15 i 16. W wersecie 17 dumny szyderca rodziców jest przedstawiony jako ofiara ptaków.

I choć jak zauważają wersety 18 i 19, relacje między mężczyzną i kobietą mogą wiązać się z tajemnicami, nienasycony i niepoprawny sposób działania cudzołożnicy towarzyszy innym sposobom destabilizacji społeczności opisanym w wersetach 20–23, przed którymi Księga Przysłów tak konsekwentnie ostrzega. Możemy zatem spojrzeć pozytywnie na stworzenia pozaludzkie, które Bóg stworzył i odkryć niesamowitą moc mądrości nawet w małych zwierzętach, wersety od 24 do 28. Są też oczywiście wielkie zwierzęta, z którymi królowie porównują się w swoim majestacie, wersety 29 do 31.

Ale tak naprawdę dzielą się mądrością, która sprzyja pokorze. Szaleństwo wywyższa siebie i knuje egoistyczne zło, wywołując konflikty społeczne, wersety 32 i 33. Celem tej krótkiej wycieczki jest pokazanie, że wyrocznia Augura przeplata poszukiwanie i otrzymywanie boskiego objawienia poprzez odrzucanie pewnych wad, chciwości, kłamstwa i oszczerstw, pożądania i ostatecznie duma.

Stworzony porządek w kulminacyjny sposób wzmacnia bojaźń przed Jahwe, do której wzywa Księga Przysłów. Osoby z zewnątrz tęsknią za cnotliwą i harmonijną kulturą, która wyrasta ze znajomości Świętego Izraela. Królewski status Lemuela w 31 rozdziale Księgi Przysłów jeszcze wyraźniej potwierdza jego status obcokrajowca.

Niemniej jednak uczy się mądrości od swojej matki, tak jak Izraelita uczy się od swoich rodziców przez resztę księgi. Treść nauczania jest podobnie spójna. Odrzucenie pożądania kobiet, 31:3, odrzucenie obżarstwa, jeśli chodzi o mocne napoje, wersety od 4 do 7. Król powinien reprezentować Boga w obronie bezsilnych i pozbawionych środków do życia, zapewniając sprawiedliwość nawet im, wersety 8 i 9. Słynna oda do kobiety z Księgi Przysłów 31 następuje w wersetach od 10 do 31.

Oda zaczyna się od ogólnego potwierdzenia jej wartości jako znacznie cenniejszej niż klejnoty, werset 10. Wersety 11 i 12 podają wstępne powody tej oceny. Jej mąż jej ufa, a ona jest dla niego skarbem.

Począwszy od wersetu 13, jest więcej szczegółów. Jest pracowita. Ona wykazuje sprytną inicjatywę, werset 14.

Planuje i przewiduje przyszłość, werset 15. Realizuje różnorodne przedsięwzięcia, werset 16. Jest silna i pracuje nad tym, aby stać się silniejsza, werset 17.

Ona kontynuuje pracę, zamiast rezygnować w pierwszym dogodnym momencie, werset 18. Powinieneś już usłyszeć podsumowania tematów, które dobrze znasz z

całej księgi. Wydaje się, że istnieje chiasm, kształt X w wersetach 19 i 20, tworzący przejście pomiędzy podjednostkami.

Ręce wyciągające się do kądzieli w wersecie 19A odpowiadają dłoniom wyciągającym się do potrzebujących w wersecie 20B. Ręce trzymające wrzeczono w wersecie 19B odpowiadają, choć kontrastują z ręką otwierającą się na ubogich w wersecie 20A. Łącznie werseły od 13 do 20 zawierają nie tylko akcenty, o których wspomnieliśmy, ale także opisują wytwarzanie dochodu, zwłaszcza poprzez tekstyla.

Jest to atrakcyjny sposób życia, który jest zdrowy, produktywny dla społeczności i hojny dla innych członków społeczności. W rezultacie w wersetach 21 i 22 dom żony jest dobrze przystrojony. Jak można było się spodziewać, jej mąż cieszy się dobrą opinią wśród przywódców kraju, werseł 23, a jej ubiór jest pożądany poza progiem jej domu, werseł 24.

Używając ubioru jako metafory, werseł 25 pokazuje, jak siła żony pozwala jej z ufnością stawić czoła przyszłości. Według wersełu 26 żona jest mądrą nauczycielką i uczy życzliwości. Podsumowanie wersełu 27 potwierdza pracowitość żony.

Zakończenie wersełów od 28 do 31 podsumowuje pochwały, jakie żona otrzymuje od rodziny. Jej dzieci i mąż doceniają jej wyjątkową doskonałość. Jest przeciwieństwem cudzołżnicy, gdyż jej doskonałość czyni ją ujmującą dla męża i całej wspólnoty, opartą na bojaźni Pana.

Według Bruce'a Waltke pochwała jest kontynuowana w wersecie 31, gdzie lepszym tłumaczeniem niż wiele byłoby wychwalać ją za owoc jej rąk. Jej prace mówią same za siebie i świadczą o jej doskonałości w społeczeństwie. Wiersz zawarty w wersełach od 10 do 31 tego ostatniego rozdziału jest akrostychem, przy czym każdy werseł rozpoczyna się kolejną literą alfabetu hebrajskiego.

Ten skomplikowany projekt sugeruje stylizowany dyskurs przekazujący punkt kulminacyjny. Oda z pewnością działa na poziomie dosłownym, dlatego też pod wpływem matki Lemuela ma ona głębokie implikacje dla oceny portretu kobiet w Księdze Przysłów. Wielu fundamentalistycznych patriarchów osiada tutaj na mieliźnie, a przynajmniej powinno, przedstawiając uproszczoną wizję postindustrialnej rodziny nuklearnej, twierdząc, że niebiblijne jest, aby żony pracowały poza domem lub w podobny sposób.

Wręcz przeciwnie, kobieta z Księgi Przysłów 31 jest pracowita pod wieloma względami, mimo że w tym gospodarstwie domowym nie zaniedbuje się dzieci. Podczas gdy tutaj widzimy praktyczne ucieleśnienie nauk Pani Mądrości, jej wcześniejsza folia, Dame Folly, promowała nie tylko dosłowną rozpustę, ale także duchowe cudzołóstwo, nie oferując żadnego realnego domu w społeczności. Dla kontrastu, Księga Przysłów 31 ukazuje idealnego partnera przymierza nie tylko jako

męża, ale prawdopodobnie jako osobę, którą każdy z nas powinien być w relacji z Bogiem.

Zatem czym się cieszymy i czym się stajemy, jeśli przyjmujemy mądrość, która nas ścigała. Zakończenie dotyczące dzieł wyrażających bojaźń Pańską wzmacnia tę szerszą funkcję ody. W ten sposób ci, którzy przyjmą mądrość Księgi Przysłów, będą błogosławić innych, będą pracowitymi, podejmując sprytną inicjatywę, okazując siłę, troszcząc się o potrzebujących, planując i przygotowując, ciesząc się dobrą reputacją i wynikami, ucząc innych mądrości, a także ostatecznie ucieleśniając właściwe oddanie do Boga.

Przysłów 30 do 31 pasuje do szerszego nacisku księgi na harmonię między kosmicznym, społecznym i rodzinnym kontekstem mądrości. Wiele fragmentów dotyczących tych tematów ukazało się już wcześniej. Przy wielu okazjach element królestwa zwierząt lub kosmosu rzuca światło na Boży zamysł dotyczący rozkwitu człowieka.

Za tą przysłowiową praktyką kryje się zaangażowanie w boski porządek stworzenia poprzez przecinające się sfery aktywności: rodzinną, społeczną i kosmiczną. Pozostaje tutaj, aby jaśniej określić kulturowe implikacje tej podstawy dla Shalom. Po pierwsze, Księga Przysłów wyraźnie potwierdza mądrą wartość przyjaźni.

Miłość jest obowiązkiem wszystkich, wobec wszystkich, nie negując jednak miłości partykularnej, istotnej zarówno w dawaniu, jak i braniu. Księga Przysłów nie określa kryteriów obliczeniowych pozwalających wybrać sąsiadów, z którymi można się zaprzyjaźnić. Zamiast tego, podobnie jak w innych obszarach, książka ustala podstawowe parametry moralne, w ramach których możliwe są mądre wybory, a określone wybory są dopuszczalne.

Te parametry moralne obejmują truizm, że złe towarzystwo rujnuje dobry charakter (1 Koryntian 15:33), a także realistyczne uznanie, że niektórzy ludzie są skłonni oferować przyjaźń ze względów własnych korzyści, a nie trzymać się drugiej osoby na dobre i na złe. Charakter wspólnotowy działa na tych lokalnych, ale także szerszych poziomach skali. Kiedy sprawiedliwy zatriumfuje, następuje wielka chwała, lecz gdy zwycięża niegodziwy, ludzie chowają się, Przysłów 28:12. Podobnie w wersecie 28 tego samego rozdziału, gdy zwyciężają niegodziwi, ludzie chowają się, lecz gdy giną, wzrasta liczba sprawiedliwych.

Przysłowia dotyczą władzy królewskiej. Kiedy sprawiedliwi sprawują władzę, ludzie się radują, ale gdy niegodziwi rządzą, lud wzdycha, rozdział 29 werset 2, ponieważ sprawiedliwość wywyższa naród, ale grzech jest hańbą dla każdego narodu, rozdział 14 werset 34. Zatem idealnie byłoby, gdyby: w następnym wersecie sługa, który postępuje mądrze, cieszy się uznaniem króla, lecz jego gniew spada na tego, który postępuje haniebnie.

W wersetach takich jak 28:2 władza króla została podobnie potwierdzona, jednak Księga Przysłów oczekuje, że król rzeczywiście będzie pośredniczył w przekazywaniu ludziom boskiej sprawiedliwości i mądrze zarządzał ich życiem. Dlatego obrzydliwością dla królów jest czynienie zła, gdyż sprawiedliwość opiera się na tronie, 16:12. Niebezpieczeństwo władzy w rękach niegodziwych królów jest poważne. Jeśli władca słucha kłamstwa, wszyscy jego urzędnicy będą niegodziwi, 29:12. To prawdopodobnie ma konsekwencje dla Twittera.

Jak ryczący lew lub szarżujący niedźwiedź, tak niegodziwy władca panuje nad biednym ludem, rozdział 28 werset 15. Królowie mają troszczyć się o innych, a nie o siebie. Bez swoich ludzi nie mają dziedzictwa, 14:28. Takie ujęcie przyjaźni i królewskości jest spójne z tym, co już napotkaliśmy w trzeciej kategorii, czyli relacjach domowych, relacjach małżeńskich oraz relacjach rodzic-dziecko.

Powinowactwa małżeńskie przynoszą wielką radość. Konflikty i głupota przynoszą nieszczęście i niebezpieczeństwo. Władza rodzicielska wnosi mądrość w życie poszczególnych osób i sprzyja zdrowiu wspólnemu.

Nadużycie władzy powoduje ucisk, bunt powoduje dezintegrację. Jeśli chodzi o niektóre fragmenty tego materiału, Michael Fox przedstawia ważny kontekst teologiczny. Cytuję: tym, co sprawiło, że wypowiedzi kłótlivej żony zabrzmiały w oczach mędrców raczej mądrością niż dowcipami czy urzędami, było to, że zbiorowe przedsięwzięcie, które ukształtowało Księgę Przysłów, wielokrotnie ostrzegało przed zgubnymi skutkami kłótności.

Duża liczba wersetów na ten temat, w sumie 31 według jego obliczeń, pokazuje, jak ważna była ta kwestia dla mędrców. Wiedzieli, że dysharmonia w małżeństwie jest poważna, ponieważ wiedzieli, że celem jest harmonia. Ta witalność rozciąga się poza małżonków i rodziców z dziećmi na kolejne pokolenia.

Rozdział 17, werset 6, wnuki są koroną wieków, a chwałą dzieci są ich rodzice. Zatem po czwarte, nie powinniśmy być zaskoczeni tematem dyscypliny. Ci, którzy oszczędzają różgi, nienawidzą swoich dzieci, ale ci, którzy je kochają, pilnie karzą.

Ucz dzieci we właściwy sposób, a kiedy dorosną, nie zbłądzą. Rozdział 22, werset 6, chociaż werset ten jest znany, może nie odnosić się do karcenia małych dzieci. Można poznać różne możliwe poglądy na ten temat od pewnego autora, którego cytuję w przypisach, Teda Hildebranda, na tej stronie internetowej.

Tak czy inaczej, mądre dziecko kocha dyscyplinę, ale prześladowca nie słucha nagan. Teksty te stawiają dziś trudne pytania dotyczące tego, czy w świetle przemocy wobec dzieci i innych współczesnych problemów należy stosować fizyczne środki dyscyplinujące. Jednakże Księga Przysłów czytana jako całość może wyznaczyć

odpowiednie granice teologiczne i moralne, umożliwiające zastosowanie zawartych w niej nauk.

Po pierwsze, nie można zaprzeczyć znaczeniu karcenia jako aktu miłości rodzicielskiej. Naszym wzorem jest pełna miłości dyscyplina Boża. Rozdział 3, wersety 11 i 12, które zostały potwierdzone w Liście do Hebrajczyków 12.

Po drugie, bezinteresowność mądrych rodziców, a zwłaszcza unikanie przez nich gniewu, powinna znacznie złagodzić wszelkie fizyczne formy kar. Po trzecie, w tekstach dotyczących dyscypliny priorytetem nie jest kara fizyczna, ale raczej korekta słowna. Zwrócenie uwagi młodego człowieka na wagę tej korekty jest konieczne, aby pamiętać i właściwie zaangażowanie mogły podążać.

Jednakże w kulturach, które nie są zorientowane na dyscyplinę fizyczną, mogą istnieć odpowiednie lub nawet lepsze sposoby na zwrócenie takiej uwagi, podczas gdy niektóre formy kar mogą w rzeczywistości nie spełniać miłosnych standardów karność na wzór Boży, zawartych w Księdze Przysłów. Myślę więc, że rodzaj nauczania, jakie mamy w Księdze Przysłów, jest zgodny z rodzajem nauczania, jakie mamy w domowych fragmentach Nowego Testamentu. Na przykład w Kolosan 3 i 4, Efezjan 5 i 6 oraz w innych fragmentach domowych.

Czytelnik, który spodziewa się, że Księga Przysłów zrewolucjonizuje kontekst społeczny swojego pierwotnego otoczenia historycznego, będzie zawiedziony. Ale czytelnicy nie będą zawiedzeni, którzy, mówiąc bardziej realistycznie, oczekują, że Biblia będzie łagodziła nadużycia i unikała teologicznego usprawiedliwiania trwale nielegalnych praktyk, w ten sposób Biblia stwarza przestrzeń dla późniejszych zmian w ciągu historii, historii odkupienia i nie tylko. Egzegeza teologiczna tego typu materiału nie polega na zaniedbywaniu różnic historycznych pomiędzy osobami religijnymi i niereligijnymi, naiwnym przenoszeniu paradygmatów tekstowych z tamtych czasów do współczesności, bez dyskryminacji.

Wręcz przeciwnie, interpretatorzy teologiczni czytają Pismo Święte z hermeneutyką zaufania w boską naturę Biblii, ale także ze zdrową podejrzliwością co do ludzkiego kontekstu, w którym przemawia Bóg i przez który przemawia. Nie sądzę zatem, że powinniśmy postrzegać Księgę Przysłów jako ogólną i trwałą argumentację na rzecz głęboko zakorzenionego patriarchatu, ale raczej powinniśmy postrzegać ją jako przyjmującą elementy istotne dla kontekstu i działającą w nich, aby przekazać boskie nauczanie. Sama Księga Przysłów nie powie wszystkiego o tym, jak umieścić jej postanowienia w kontekście szerszego kontekstu historii zbawienia.

Będziemy musieli rozróżnić od reszty kanonu w kontekście Przysłów, jak podążać za tym, co Jezus robi we fragmencie takim jak Mateusz 19, rozróżniając pomiędzy pierwotnym Bożym planem stworzenia a różnymi dostosowaniami odnoszącymi się do późniejszej przekłętej grzechem historii i szczególne praktyki społeczne. To, co

moim zdaniem możemy krótko powiedzieć o Księdze Przysłów, stosując tego rodzaju podejście, wygląda następująco. Po pierwsze, Księga Przysłów gorąco potwierdza tradycyjną żydowską i chrześcijańską etykę seksualną i postrzega ją jako opcjonalną dla zdrowego, mądrego życia we wspólnocie.

Po drugie, Księga Przysłów szczerze potwierdza wagę ostrożnego wychowywania dzieci i nie umniejsza jej ojcowskiego zaangażowania. Innymi słowy, jego zajęciem nie jest odległy, patriarchalny status patriarchalny, ale raczej intymna, pokorna i ojcowska opieka. Po trzecie, Księga Przysłów rzadko, jeśli w ogóle, zaprzecza, że but powinien pasować na drugą stopę ze względu na materiały związane z płcią, takie jak kontrowersyjne wypowiedzi żony.

Kłótniwi mężowie by tego nie zrobili. Po czwarte, Księga Przysłów szczerze potwierdza mądrość kobiet w nauczaniu dzieci. Przysłów 31, mając odę na szczycie jako jeden z przykładów trwałości.

Personifikacja mądrości to kolejna sprawa. I po piąte, jeśli mamy podążać za fenomenologiczną tendencją tej książki do mówienia w obrębie zjawisk tak, jak tego potrzebuje jej czytelnik, nie traktowalibyśmy utrwalonych, szeroko rozpowszechnionych wzorców kulturowych albo jako całkowicie nieistotnych, albo absolutnie danych, i nie omieszkalibyśmy zastanowić się nad Znaczenie różnic biologicznych między mężczyzną i kobietą. Zatem z jednej strony, jeśli uwzględnimy założenia i różnice kontekstowe, lektura Przysłów nadal pozwala na znaczny podział kulturowy pomiędzy tą piątką.

Jednak z drugiej strony lektura Przysłów powinna prowokować do kwestionowania naszych własnych uprzedzeń kulturowych w kontekście tego, co uważamy za interesujące. Księga Przysłów wzywa współczesnych mężczyzn i kobiety do ponownego przemyślenia koncepcji dobrego życia, szczególnie w świetle ogromnego znaczenia rodzicielstwa, wraz z błogosławieństwami stabilnej społeczności i dobrze uporządkowanego kosmosu w światopoglądzie przedstawionym w tej książce. Gdybyśmy zatem naśladować wzór Jezusa w odniesieniu do małżeństwa i rozwodu skupili nasze zaangażowanie na podstawowym Bożym zamysle, który jest wyrażony w materiale Księgi Przysłów, wówczas prześcigalibyśmy się nawzajem w próbie dawania z siebie w wiernej miłości, która jednocześnie jest prawdziwą realizacją stworzonej wolności i prawdziwego błogosławieństwa.

Wreszcie zatem refleksja nad kwestiami społecznymi zawarta w Księdze Przysłów ponownie podkreśla, że życie rodzinne jest analogią społeczności przymierza z Bogiem. Oczywiście przy każdej analogii są punkty, w których podobieństwa się załamują. Są ograniczone.

Ta analogia nie polega jednak tylko na podobieństwie, ale na uczestnictwie jednej rzeczywistości w drugiej. Innymi słowy, dom to nie tylko życie duchowe, dom to

duchowa analogia i jedna z metafor życia duchowego w Księdze Przysłów. Odrzucenie nauczania Księgi Przysłów jest więc równoznaczne z odrzuceniem podstaw tradycyjnej wiary chrześcijańskiej.

W tym względzie sam Karol Marks skomentował to w tomie 3,4 swojej Dogmatyki kościelnej: Księga Przysłów, którą można czytać jako obszerny komentarz do życia duchowego, nie jest w żadnym sensie księgą nieduchową. W nim nie jesteśmy przepisywani, nakazywani ani nakazywani, ale przekonywani, doradzani i zapraszani do podjęcia osobistej próby i przemyślanej decyzji, a ta decyzja zawsze jest z odwołaniem do sądu, który stoi ponad ojcowskim nauczycielem i doradcą. Jednak nie można też zaprzeczyć, że w Starym Testamencie problem relacji piątego do pierwszego jest ukryty pod patriarchalnymi sposobami myślenia, a duchowa natura penitenta, choć jest faktem, nie jest jeszcze ujawniona tak, ale zawsze stajemy się nierozpoznani.” Nie potwierdzam wszystkiego, co mówi ci Barthes, ale myślę, że ta troska jest pomocna, aby umieścić cześć twojego ojca i twojej matki w bardziej fundamentalnym kontekście, musimy być posłuszni Bogu, a nie jakimkolwiek władzom ludzkim, Dzieje Apostolskie 5 : 29. Kiedy Jezus pozostaje w świątyni, zajmując się sprawami ojca, ku utrapieniu swoich ziemskich rodziców, narracja z Łukasza 2 :42-43 nie opisuje jego nieposłuszeństwa Bogu.

Wprost przeciwnie, właściwym kierunkiem wszelkiego ziemskiego rodzicielstwa jest wpajanie dzieciom wzrastającej mądrości w imię dobrowolnego ofiarowania posłuszeństwa Bogu. Boże pierwszeństwo umieszcza zarówno przysłowiowy patriarchat, jak i zdrowe rodzicielstwo we właściwym kontekście. To, czego ostatecznie Księga Przysłów uczy na temat rodzicielstwa i nauczania, to ogromny przywilej naśladowania Boga na poziomie stworzenia.

Uczestniczymy w wydawaniu, zapewnianiu, ochronie i pielęgnowaniu życia w imieniu Stwórcy, aby każde cenne dziecko rośło w mądrości. Proces ten sprawia radość członkom rodziny i sąsiadom, którzy obserwują, jak wykorzystują swoje dziedzictwo zgodnie ze swoimi indywidualnymi darami. Nawet ci, którzy nigdy nie zostaną rodzicami, mogą dzielić tę radość poprzez różne sposoby nauczania.

Trójca Święta jest tak łaskawa, że Jej społeczność z Ojcem i Duchem Świętym przekłada się na wychowywanie innych dzieci, które z kolei mogą cieszyć się wychowywaniem własnych dzieci. Na każdym poziomie ludzkiego życia kryje się ogromna tajemnica i konflikt między rodzicami, które prowadzą nas do lęku przed Tym, który daje nam wszystko. Jednocześnie pobudzając naszą wiarę i próbując zrozumieć żywioł pośród całej tajemnicy, dawanie i otrzymywanie miłości.

Patrząc na ostatnie słowa, dotarliśmy do końca Księgi Przysłów w rozdziale 31. Zdaliśmy sobie sprawę, jak fundamentalne znaczenie dla kształtowania charakteru z Księgi Przysłów ma słuchanie i mówienie. Dostrzegliśmy, jak błogosławiony jest lud

Boży dzięki objawieniu, które zachęca do zawierania przymierzy i wzrostu mądrości oraz je wzmacnia.

W końcowym dodatku do tego wykładu wracamy do rozdziału Przysłów 8 i jego profilu Pani Mądrości i zastanawiamy się, jak, jeśli w ogóle, moglibyśmy powiązać go z Jezusem Chrystusem. Podczas tych wykładów starałem się pokazać, jak chrześcijanie mogą czytać Księgę Przysłów w świetle analogii między ludzkim rodzicielstwem a Bożą pedagogiką dotyczącą prowadzenia ludzi do mądrości. Po osiągnięciu szczytu tej analogii i jej mądrości w odie z 31 rozdziału Przysłów, wypada powrócić do szczytu z 8 rozdziału Przysłów, wersety 22–31, które kompleksowo wiążą Panią Mądrość z Bożym panowaniem w kosmosie.

Nie mając czasu ani miejsca na wyczerpującą obronę, chcę zarysować, pokrótce naszkicować, w jaki sposób moglibyśmy zobaczyć Jezusa Chrystusa w odniesieniu do tego przedstawienia mądrości. Spróbuję to zrobić w pięciu podstawowych krokach. Po pierwsze, znaczenie czasowników w wersetach od 8.22 do 26.

Pierwszym z czasowników będących przedmiotem dyskusji w tym fragmencie jest *qanah* w 8:22. Jego normalne użycie w Starym Testamencie wiąże się z nabywaniem lub posiadaniem, jak to często ma miejsce w innych miejscach Księgi Przysłów. Septuaginta, grecka nazwa Starego Testamentu, ostatecznie przyjęła to nie w sensie zwykłego nabywania czy posiadania, ale w szczególnym sensie tworzenia. A to doprowadziło do wszelkiego rodzaju kontrowersji z chrystologią ariańską.

Pokusa polegała na czytaniu Jezusa w tym fragmencie i postrzeganiu Syna jako stworzonego przez Boga, a zatem nie będącego w pełni boskim. Częściowo, jak sądzę, powstało to w wyniku polegania na Septuagincie, greckim tłumaczeniu Starego Testamentu, zamiast bezpośredniego zajmowania się językiem hebrajskim. Tremper Longman sugeruje, że współczesnym odpowiednikiem terminu hebrajskiego jest para „zdobądź i spłodź”.

Myślę, że tutaj sposób nabywania lub posiadania, który czasownik próbuje przekazać, jest bardziej szczegółowy. To rodzi. To płodzenie.

Spłodzenie jest sposobem na dostanie się do tego przejścia. To spłodzenie mądrości może być zainspirowane już na początku Słowa Bożego. Podążanie tą drogą od samego początku zjednoczyłoby mądre i nieskazitelne myśli Boga.

W 8:22 znajduje się kilka oznaczeń czasowych, takich jak początek, ale ważne jest, aby zwrócić uwagę na ich punkty porównawcze. Pierwsze z czego? Przede wszystkim. Kontynuując, zamiast szybko zakładać mądrość jako stworzenie, próbuję zasugerować, że o mądrości nie mówi się tutaj jako o stworzonej, ale metaforycznie jako o zrodzonej.

To stwarza znacznie więcej miejsca na ortodoksyjne chrystologiczne wypełnienie lub zawłaszczenie tego tekstu. Drugi z czasowników w 8:23 jest niejasny, jeśli chodzi o jego rdzeń. Pojawia się zatem pytanie, o co dokładnie mamy tu walczyć.

Czy w tle mamy instalację króla? Czy mamy tkactwo? Czy mamy metaforę dotyczącą ciąży i tak dalej? Istnieją więc opcje. Ale oto, co według mnie 8:22 i 23 razem twierdzą Lady Wisdom. Pan nabył mnie lub posiadał, wydając mnie na świat, spłodząc mnie na początku swojej drogi, którą możesz podążać przed innymi Jego najwcześniejszymi dziełami.

Od wieków byłem spleciony, trzymając się wyobrażeń o spłodzeniu, od samego początku, od najdawniejszych czasów ziemi. Zatem, jeśli to prawda, nie mamy tu żadnych komplikacji chrystologicznych związanych z przemianą mądrości w stworzenie. Mamy metaforyczne mówienie o mądrości w kategoriach bycia zrodzonym.

Teraz druga kwestia dotyczy rozdziału 8 i wersetu 30, znaczenia Amona i tego, jak dokładnie się mamy... Teraz pomiędzy, wzór wersetów 27 i 29 oznacza w kierunku przeciwnym do wersetów 24 i 25, z góry na dół. Chodzi o to, że Bóg mądrze przygotowuje cały kosmos do zamieszkania przez ludzi. Chaos związany z wodą, którego tak obawiali się starożytni, nie może umknąć granicom wyznaczonym przez tego samego Pana, którego przykazania zawarte w Torze wyznaczały także granice życia ludzkiego.

Zdania temporalne prowadzą do stwierdzenia w rozdziale 8 i wersecie 30, że byłem po jego stronie. Wśród możliwości tłumaczenia w tym miejscu przez dłuższy czas na czele znajdował się rzemieślnik lub mistrz robotnik, ale powiązane znaczenie w Jeremiasza 52:15 jest dyskusyjne. I nie sądzę, że Księga Przysłów 33:19 zapewnia wyraźne potwierdzenie tej tezy. Opiera się to na zmianie tekstu masoreckiego zgodnie z Torą.

Niektórzy wybierają drugą możliwość, dziecko lub karmienie piersią, ponieważ pierwszą możliwość, rzemieślnika lub mistrza, uważają za niepokojącą teologicznie, wprowadzającą, że tak powiem, drugiego twórcę. Pomimo widocznego przejścia od zaabsorbowania narodzinami wcześniej w tej części, uważam, że małe dziecko nie jest najlepszym wyborem, jakiego Księga Przysłów mogła dokonać, aby osiąść mądrość, ze względu na zaangażowanie w stworzenie w pośrednich wersetach, w których Bóg mądrze czyni cały kosmos przystosowanym dla człowieka mieszkanie. Niedawno pojawiła się trzecia, bardziej obiecująca możliwość omówienia rozdziału 8 wersetu 30.

Bruce Waltke tłumaczy pierwsze zdanie wersetu obok siebie, czerpiąc korzenie z tego słowa w kategoriach bycia mocnym lub wiernym, a nie w kategoriach rzemieślnika czy mistrza. Stuart Weeks podobnie podkreśla to podłoże leksykalne, tłumacząc

termin jako wierny, zgodnie z którym mądrość albo istnieje jako wierna, albo w wierności. Wierność, której to dotyczy, może wykraczać poza jedynie doczesną obecność i konotować również pobożność religijną.

W takim przypadku ewentualna aluzja do Przysłów 8:30 w rozdziale 3 i wersecie 14 Księgi Objawienia miałaby większy sens. Czytamy tam o słowach Amen, świadku wiernym i prawdziwym, pochodzeniu stworzenia Bożego, co wydaje się być aluzją chrystologiczną w Nowym Testamencie, wracając do lektury. Jeśli teraz opowiemy się za taką interpretacją Przysłów 8:30, byłem przy nim stale lub wiernie, to werset ten rodzi nowe pytania o czas trwania stanów i wydarzeń opisanych w przeszłości.

Zgodnie z powszechnym zrozumieniem, Księga Przysłów 8:30 umieszcza mądrość obok Boga podczas stworzenia, zgodnie z zachwytem wersetu 31, prawdopodobnie będącego następstwem samego aktu stworzenia z Przysłów Przysłów. Jednak wbrew tej interpretacji, gdy klauzule wprowadzone przez Bate'a w 8:27 do 8:29 mogły już pasować do oświadczenia, byłem tam w 8:27, a nie do stwierdzenia, byłem przy nim o 8:30. Istnieją także hasła łączące wersety 30 i 31, co sprawia, że przesunięcie czasowe między nimi jest mniej prawdopodobne. To samo dotyczy bestii.

Wymiar światła dzień po dniu w rozdziale 8.30b bardziej naturalnie pasuje do rozdziału 8:31, następującego po stworzeniu. Dlatego lepiej jest postrzegać wersety od 8:27 do 29 jako przedstawiające obecność mądrości podczas stworzenia, natomiast wersety 8:30 i 31 przedstawiają jej zachwyt nad boską obecnością od tamtej pory. Cytując Lece'a, ten fragment nie jest jedynie stwierdzeniem, że mądrość była u Boga od początku, ale stwierdzeniem, że była z Bogiem przez całą historię świata i nadal jest.

Ta wszechstronna obecność tym bardziej kwalifikuje ją do bycia zasadą, dzięki której królowie rządzą, a ludzie odnajdują szalom. Jeśli więc takie potraktowanie wersetów 8:27 do 31 jest możliwe, a nawet właściwe, pozostaje cofnąć się i zająć się sposobem, w jaki mądrość poprzedza kosmos w wersetach 29 i 26. Wielokrotnie podkreśla się werbalnie jej zrodzenie, 2 , 3, 4 i 25 w drodze.

Każdy z trzech ostatnich wersetów wyjaśnia, że przed mądrością nie istniała jakaś cecha kosmosu lub jeszcze się nie wydarzyła, co z punktu widzenia chrystologicznego zawłaszczenia materiału mądrościowego byłoby zgodne z twierdzeniami Ewangelii Jana, a później Prawosławie chrześcijańskie, o Logosie, przez którego wszystko się stało i przed lub bez którego nic się nie stało. Zatem najtrudniejszym pytaniem, które wydaje się być uosobieniem mądrości w tym fragmencie i które w jakiś sposób lub ostatecznie spełniło się w Jezusie Chrystusie, najtrudniejsze pytanie pojawia się w rozdziale 8, wersecie 22. Sugerowałem już, że mądrość niekoniecznie jest stworzenie według pierwszego zdania.

Czasownik, jak widzieliśmy powyżej, oznacza albo mniej niż stworzony, nabyty, albo najprawdopodobniej oznacza więcej niż stworzony. Oznacza zrodzony w tym specyficznym, metaforycznym sensie. Pojęcie istoty stworzonej często używa metaforycznych zastosowań, a przecież ten tekst jest poezją.

Spłodzenie jest kwestią poetycką lub metaforyczną, zatem to, czym musimy się zająć z teologicznego punktu widzenia, dotyczy natury i czasu spłodzenia oraz tego, jakie znaczenie może mieć ono dla personifikacji. Wydaje mi się, że nieliteralne rozumienie rodzenia jest całkowicie zgodne z poetyckim charakterem tego fragmentu i symboliczną siłą obrazów domowych występujących w Księdze Przysłów, a także w tym, co Księga Przysłów chce powiedzieć na temat mądrości. Nie chce powiedzieć, że mądrość, czy to w sensie treści nauczania, czy też jako pewnego rodzaju metafory, przechodzi od nieistnienia do istnienia.

Chce powiedzieć, że pochodzi od wiecznego Boga do porządku stworzonego. Myślę więc, że klasyczna teologia chrześcijańska słusznie podkreśla zawarte w tym tekście metaforyczne ustanowienie boskiego rodowodu mądrości. Zatem pod pewnymi względami najtrudniejszym klauzulą w 8:22 jest klauzula druga.

Mówi, że pierwsze z jego aktów z dawnych czasów umieszczają spłodzenie mądrości na początku szeregu dzieł kosmicznych, doczesnych lub historycznych, jak w heretyckiej chrystologii aryjskiej. Niekoniecznie. Termin przetłumaczony jako pierwszy wskazuje na oddalenie w czasie, może jednak dalej wskazywać na ducha Bożego, jak w Księdze Habakuka 9:12. Czyż nie jesteś z dawnych czasów, Panie, mój Boże, mój święty? Nie umrzesz.

A dodanie dawno temu na końcu 8:22 przywołuje na myśl Psalm 92. Twój, czyli tron Pana, jest ustanowiony od dawna. Jesteś z wieczności.

Sformułowanie to sprawia wrażenie próby przekazania wiecznej odrębności mądrości, a nie jej dopasowania do wzorców istot stworzeń. Oczywiście słownictwo nie jest na tyle precyzyjne, aby samodzielnie rozstrzygać jakiejkolwiek kwestie techniczne, teologiczne czy chrystologiczne. Jeśli jednak chcemy w jakiś sposób powiązać tekst z Chrystusem, myślę, że nasze możliwości pozostają w tym przypadku otwarte, ponieważ język ten mógłby zostać użyty do przekazania wieczności i związku ze stwórcą, a nie początku doczesności.

Jaka jest zatem funkcja literacka i tożsamość mądrości? Oczywiście personifikacja mądrości jest motywem literackim w środku fragmentu nabierającego poetyckiego podobieństwa. Nie ma tu żadnych twierdzeń o hipostazie czy osobie posiadającej mądrość, boską czy inną, ponieważ pojawia się tu analogia z naśladowaniem Jakuba. Jezus Chrystus nie jest bezpośrednio w autorze, a już na pewno nie w umyśle ludzkiego autora czy redaktorów.

Jednak mądrość, o której tu mowa, wykracza poza zwykły boski atrybut. Personifikacja nie ma większego sensu, nawet metaforycznie. Księga Przysłów 8 nie sugeruje, że był czas, kiedy nie było boskiego atrybutu mądrości, a potem się pojawił.

Z definicji boski atrybut nie jest ujawniany. Nie sądzę też, że możemy poprzestać na wyraźnym uosobieniu przez mądrość samego procesu proroczego, jeśli traktuje się go jako rzeczywistość wyłącznie stworzoną. Księga Przysłów 8-9 prawdopodobnie skupia się na przygotowaniach do Księgi Przysłów 10-31, to prawda.

Podkreśla jednak, że takie boskie nauczanie przychodzi poprzez uderzająco osobiste boskie samoobjawienie, a nie tylko szeroko rozumianą ludzką mądrość. Tekst niejako od samego początku wiąże osobiste zaproszenie mądrości ze twórcą. Jak podkreślili Richard Brockham i inni, teksty Starego Testamentu, pochodzące od Izajasza i innych, przewidują pełniejsze Boże samoobjawienie w przyszłości, powiązane z wypełnieniem się obiecanego przez Izrael odkupienia.

Wtedy poznają, że Ja jestem Pan. Dla czytelników chrześcijańskich jest zrozumiałe, że wskazówki Starego Testamentu dotyczące tajemniczej relacyjności w boskim życiu i łaskowości Boga wobec nas poprzez mądrość mogą ujrzeć pełniejsze światło objawienia wraz z przyjściem Jezusa Chrystusa. Dlatego zrozumiałe jest chrześcijańskie zawłaszczanie tekstów mądrościowych, tematów i fragmentów, takich jak Kolosan 1.

Tutaj Richard z jednej strony wyraźnie wykracza poza kolejną twórczą umiejętność czytania i pisania, choć nie można go utożsamiać wyłącznie z życiem Jezusa Chrystusa. Dlatego też uważam, że ewentualna debata pomiędzy Atanazym a arianami jest całkowicie adekwatna do tematyki 8 rozdziału Przysłów, nawet jeśli z technicznego punktu widzenia Jezus Chrystus nie jest wyraźnie obecny bezpośrednio na powierzchni tekstu. A w wielu kwestiach egzegetycznych możemy dzisiaj dojść do innych wniosków niż wcześniejsi interpretatorzy chrześcijańscy.

Jeśli mądrość nie może być tutaj wyłącznie cechą stworzenia lub boskim atrybutem, to jej tajemnicze pochodzenie aż prosi się o zbadanie. A sam tekst, w swoim oryginalnym kontekście, może zostać poetycko udoskonalony przez mistyczny autorytet, który nawet nie rości sobie prawa do posiadania pełnej odpowiedzi, przez Boską Opatrzność. Mądrość pełni rolę pośrednika między Bogiem a światem, zwłaszcza między Bogiem a ludzkością.

Jak zauważyłem w pierwszym wykładzie, Jahwe jest pierwszym słowem tego tekstu, a Adam ostatnim. W kontekście 8 rozdziału Przysłów część tekstu opiera się na fakcie, że mądrość to nie tylko król, monarchia czy świątynia. Mądrość jest łącznikiem między Bogiem a ludzkością, między niebem a ziemią.

Mądrość to Bóg obecny, nauczający i rządzący nie tylko przez królów i kapłanów, ale także przez rodziców i stworzenia nieludzkie. Wynikające z tego wyzwanie polega na rozeznaniu charakteru tej mediacji. Czy mądrość jest quasi-boska, ale ostatecznie jest pewnego rodzaju stworzeniem, jak utrzymywali arianie, czy też w pełni boską w jakiejś formie osobistej protekcyjności, która nie jest wyrażona w tekście, jak uznali ortodoksi, gdy odnosili ją do Jezusa Chrystusa.

Takie wyzwanie interpretacyjne nabiera szczególnego kształtu w pisaniu Chrystusa jako Syna Bożego, choć, powiedziałbym, wynika z tajemnicy ukrytej już w samym tekście. Jeśli mądrość ma jakiś związek ze stworzeniem, który jest chronologicznie i pod innymi względami odrębny od wszystkiego innego w kosmosie, wówczas metafora splotenia, daleka od podporządkowania Syna Ojcu jako stworzenia Stwórcy, w rzeczywistości wskazuje na ciągłość boskiego życia i charakteru. Innymi słowy, mądrość jest tutaj odłamkiem najstarszego możliwego krzyża.

Dlatego chcę zasugerować, że Jezus Chrystus przedstawia rozwiązanie tajemnicy ukrytej w tekście, choć nie zawsze wyraźnie rozpoznanej. To właśnie daje nam Wcielenie: rodzaj bezpośredniego kontaktu z nami, bezpośredniego kontaktu z ludzkim życiem i odkrywania powiązań Nowego Testamentu w sposób, który tutaj pospieszyłem. Myślę, że takie podejście do 8 rozdziału Przysłów jest oczywiście poglądem mniejszości teologów w porównaniu z toną ewangelicznej wiedzy o Starym Testamencie i nie chcę cię oszukiwać w tej kwestii.

Myślę, że możesz czytać Księgę Przysłów w taki sam sposób, w jaki ja to robiłem w pozostałych wykładach, nie wierząc, że Jezus Chrystus urzeczywistnia ten rodzaj uosobienia mądrości, jaki mamy w 8. rozdziale Przysłów. Myślę, że jeśli przeczytasz 8. rozdział Księgi Przysłów, w ten sposób, gdy ludzki autor gestykuluje na tajemniczy charakter Boskiej protekcyjności i objawienia, które nie jest w pełni i całkowicie zrozumiałe, dopóki nie zobaczymy szczytu jego spełnienia we wcieleniu Chrystusa, myślę, że jeśli przeczytasz w ten sposób 8 rozdział Księgi Przysłów, będzie to całkiem spójne z tym, co stara się zrobić reszta książki w odniesieniu do pełnej miłości pedagogiki Boga w nawiązywaniu kontaktu z nami, nie tylko wykorzystując urzędników w życiu Izraela, ale wykorzystując rodziców i zwykłe życie w całym kosmosie, aby spróbować zaszczepić mądrość w jednym i starać się zapewnić nam zdrowe, harmonijne relacje przymierza szalom. Pragnę zasugerować, że w sercu Księgi Przysłów znajduje się boska pedagogia, która uwzględnia ludzkie rodzicielstwo i przekonuje nas na drogę mądrości. Droga mądrości leży w centrum tego, jak Bóg w tajemniczy sposób porządkuje swój kosmiczny dom i Wcielenie Jezusa Chrystusa, ale ostatecznie realizuje tę pedagogikę, na którą wskazuje Księga Przysłów i w której uczestniczy.

Dziękuję za wysłuchanie.

To jest dr Daniel J. Treier i jego nauczanie na temat Przysłów dla chrześcijańskiego życia. To jest sesja numer cztery, rozdziały 30-31 Księgi Przysłów, słowa końcowe.